

Зміни в порядку проведення мобілізації в Україні

ОБОВ'ЯЗКИ/ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦЯ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ

DEGA

DEREVIANKO
& GAMKRELIDZE
ATTORNEYS

НОВЕЛИ ЗАКОНУ ЗАГАЛОМ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА РОБОТОДАВЦЯ ЩОДО ОБОВ'ЯЗКІВ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Громадяни України, які перебувають на військовому обліку, зобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності цим Законом уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності електронної пошти) та інші персональні дані:

у разі перебування на території України – шляхом прибуття самостійно до територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на військовому обліку чи за своїм місцем проживання, або до центру надання адміністративних послуг, або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності).

У період проведення мобілізації (крім цільової) та/або протягом дії правового режиму воєнного стану призовники, військовозобов'язані та резервісти, які залишили або покинули своє місце проживання, зобов'язані в семиденний строк з дати взяття на облік внутрішньо переміщеної особи стати на військовий облік у територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на обліку внутрішньо переміщеної особи

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ, ЯКІ БУЛИ ВИЗНАНІ ОБМЕЖЕНО ПРИДАТНИМИ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ДО НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ЦИМ ЗАКОНОМ, ПРОТЯГОМ ДЕВ'ЯТИ МІСЯЦІВ З ДНЯ НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ЦИМ ЗАКОНОМ ПІДЛЯГАЮТЬ ПОВТОРНОМУ МЕДИЧНОМУ ОГЛЯДУ З МЕТОЮ ВИЗНАЧЕННЯ ПРИДАТНОСТІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Кабінет Міністрів України має вжити заходів стосовно перевірки обґрунтованості рішень медико-соціальних експертних комісій щодо встановлення інвалідності громадянам України чоловічої статі віком від 25 до 50 років, яким після 24 лютого 2022 року до дня набрання чинності цим Законом вперше встановлено інвалідність II та III груп (крім тих, кому інвалідність II та III груп встановлено у порядку підвищення/зменшення групи інвалідності та/або за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час захисту Вітчизни, а також відсутності кінцівки, кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопи ноги), одного з парних органів або наявності онкологічного захворювання, інтелектуальних порушень чи психічних розладів, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів, причини інвалідності з дитинства

ВІЙСЬКОВО-ОБЛІКОВИЙ ДОКУМЕНТ

У період дії воєнного стану громадяни України віком від 18 до 60 років, які перебувають на військовому обліку або зняті (виключені) з військового обліку, зобов'язані мати при собі військово-обліковий документ разом з документом, що посвідчує особу, та пред'являти їх за вимогою **уповноваженого представника районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейського, а також представника Державної прикордонної служби України у прикордонній смузі**, контрольованому прикордонному районі та на пунктах пропуску через державний кордон України.

У період дії воєнного стану поліцейський має право вимагати в особи чоловічої статі віком від 18 до 60 років пред'явлення нею військово-облікового документу разом з документом, що посвідчує особу у спосіб, який дає можливість поліцейському прочитати та зафіксувати дані, що містяться в документах.

Під час перевірки документів уповноважений представник територіального центру комплектування та соціальної підтримки або поліцейський може здійснювати фото- і відеофіксацію процесу пред'явлення та перевірки документів із застосуванням технічних приладів та засобів фото- та відеофіксації, а також використовувати технічні прилади, засоби та спеціалізоване програмне забезпечення з доступом до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів (набуття сили - через три місяці з дня опублікування Закону).

ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ:

За зверненням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів Служби безпеки України або розвідувальних органів України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, беруть участь у здійсненні заходів щодо оповіщення військовозобов'язаних та резервістів спільно з представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а також здійснюють адміністративне затримання та доставлення до цих центрів та органів призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПРИЗОВУ, ВИКЛЮЧЕННЯ З ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

Виключенню з військового обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки підлягають громадяни України, які:

1. померли або визнані в установленому законом порядку безвісно відсутніми або оголошені померлими;
2. припинили громадянство України;
3. визнані непридатними до військової служби;
4. досягли граничного віку перебування в запасі;
5. були раніше засуджені за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період визначається Кабінетом Міністрів України – має бути прийнятий у місячний строк з дня опублікування цього Закону.

Цей порядок визначає:

- ✓ механізм реалізації повноважень та взаємодію між державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від підпорядкування і форми власності, органами військового управління, органами та підрозділами, що входять до системи поліції та посадовими особами територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки з організації проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період;
- ✓ порядок оповіщення військовозобов'язаних та резервістів, їх прибуття до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки;
- ✓ процедура перевірки військово-облікових документів громадян, уточнення облікових даних військовозобов'язаних та резервістів та внесення відповідних змін у військово-облікові документи;
- ✓ порядок надання військовозобов'язаним та резервістам відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період;
- ✓ організацію медичного огляду військовозобов'язаних та резервістів;
- ✓ процедури оформлення призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період;
- ✓ механізм відправлення військовозобов'язаних та резервістів до місць проходження військової служби.

УТОЧНЕНІ ОБОВ'ЯЗКИ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦЯ

ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ І ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОБОВ'ЯЗАНІ:

- ✓ забезпечувати своєчасне **оповіщення** і прибуття працівників, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації, у порядку, визначеному Законом, на збірні пункти **шляхом вжиття відповідних інформаційних та організаційно-технічних заходів**;
- ✓ забезпечувати в разі мобілізації доставку **транспортних засобів та техніки** на збірні пункти та у військові частини **у строк та місце, зазначені в частковому наряді**.

Керівники, інші посадові особи підприємств, установ, організацій незалежно від підпорядкування і форми власності та громадяни України, винні в порушенні правил військового обліку громадян України, допризовної підготовки, взяття на військовий облік, направлення для проходження базової військової служби, проходження служби у військовому резерві, проходження зборів, мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності, призову на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, прибуття за викликом до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, а також у вчиненні інших порушень законодавства про військовий обов'язок і військову службу, несуть відповідальність згідно із законом.

БРОНЮВАННЯ

Бронюванню підлягають військовозобов'язані, які працюють або проходять службу:

на підприємствах, в установах і організаціях, які є критично важливими для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань або функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, у тому числі кінцеві бенефіціарні власники таких підприємств, які не є їх працівниками.

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК, ЗА ЯКИМИ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ Є КРИТИЧНО ВАЖЛИВИМИ ДЛЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД, А ТАКОЖ КРИТИЧНО ВАЖЛИВИМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД, ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.

Органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, що здійснюють бронювання військовозобов'язаних, зобов'язані оформити відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язаних, які заброньовані у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, у районному (міському) територіальному центрі комплектування та соціальної підтримки, на території відповідальності якого вони розміщуються.

ВІЙСЬКОВО-ТРАНСПОРТНИЙ ОBOB'ЯЗОК

Військово-транспортний обов'язок установлюється з метою задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань на особливий період транспортними засобами (у тому числі водними) і технікою (далі – транспортні засоби) і поширюється на підприємства, установи і організації, які забезпечують експлуатацію транспортних засобів, а також на громадян – власників транспортних засобів.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ВІЙСЬКОВО-ТРАНСПОРТНОГО ОBOB'ЯЗКУ, НОРМИ БЕЗОПЛАТНОГО ЗАЛУЧЕННЯ, ВИЛУЧЕННЯ ТА ПРИМУСОВОГО ВІДЧУЖЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ І ТЕХНІКИ НА ПЕРІОД МОБІЛІЗАЦІЇ ТА У ВОЄННИЙ ЧАС ВИЗНАЧАЮТЬСЯ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.

Норми безоплатного залучення, вилучення та примусового відчуження транспортних засобів і техніки визначаються у відсотках за підприємством (установою, організацією) за галузями національної економіки.

Виконання військово-транспортного обов'язку під час мобілізації здійснюється згідно з Мобілізаційним планом України шляхом безоплатного залучення транспортних засобів підприємств, установ та організацій усіх форм власності для забезпечення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань на умовах їх повернення власникам після оголошення демобілізації.

Обсяги транспортних засобів за типами та марками, що планується залучити під час мобілізації, для підприємств, установ та організацій усіх форм власності встановлюються згідно з Мобілізаційним планом України місцевими державними адміністраціями за поданням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

Залучення транспортних засобів під час мобілізації здійснюється територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки, Центральним управлінням або регіональними органами Служби безпеки України, відповідними підрозділами розвідувальних органів України на підставі рішень місцевих державних адміністрацій, що оформлюються відповідними розпорядженнями.

Повернення транспортних засобів власнику здійснюється протягом 30 календарних днів з моменту оголошення демобілізації.

Порядок компенсації шкоди, завданої транспортним засобам внаслідок їх залучення під час мобілізації, визначається Кабінетом Міністрів України.

Міністерство внутрішніх справ України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, забезпечує подання до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки відомостей про зареєстровані транспортні засоби, які можуть бути призначені для доукомплектування Збройних Сил України та інших військових формувань в особливий період.

З моменту оголошення загальної мобілізації транспортні засоби, які призначені для доукомплектування Збройних Сил України та інших військових формувань в особливий період та перебувають на військовому обліку у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, забороняється відправляти за межі території України та до інших областей, передавати права власності на них юридичним особам або громадянам, в оренду (лізинг), надавати їх як предмет застави для виконання зобов'язань за договорами про надання кредиту та гарантії перед банківською установою, а також вчиняти інші дії, що унеможливають передачу таких транспортних засобів Збройним Силам України та іншим військовим формуванням.

НЕ ПІДЛЯГАЄ ПЕРЕДАЧІ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ, ІНШИМ ВІЙСЬКОВИМ ФОРМУВАННЯМ ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ, ЩО НАЛЕЖИТЬ НА ПРАВИ ВЛАСНОСТІ ГРОМАДЯНИНУ, У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ У НЬОГО ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ІНШІ ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ.

ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ НЕВИКОНАННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ В УКРАЇНІ

ГРОМАДЯНИ ЗОБОВ'ЯЗАНІ:

- ✓ з'являтися за викликом до територіального центру комплектування та соціальної підтримки у строк та місце, зазначені в повістці для взяття на військовий облік військовозобов'язаних чи резервістів, визначення їх призначення на особливий період, направлення для проходження медичного огляду;
- ✓ надавати в установленому порядку під час мобілізації будівлі, споруди, транспортні засоби та інше майно, власниками яких вони є, Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, силам цивільного захисту з наступним відшкодуванням державою їх вартості в порядку, встановленому законом;
- ✓ проходити медичний огляд для визначення придатності до військової служби згідно з рішенням військово-лікарської комісії чи відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

ПОВІСТКА

У разі отримання повістки про виклик до територіального центру комплектування та соціальної підтримки громадянин зобов'язаний з'явитися у зазначене у ній місце та строк.

У повістці про виклик до територіального центру комплектування та соціальної підтримки зазначаються:

1. прізвище, ім'я та по батькові і дата народження громадянина, якому адресована повістка;
2. найменування територіального центру комплектування та соціальної підтримки, що видав повістку;
3. мета виклику до територіального центру комплектування та соціальної підтримки;
4. місце, день і час явки за викликом;
5. підпис (електронний цифровий підпис) посадової особи, яка видала (сформувала) повістку;
6. реєстраційний номер повістки;
7. роз'яснення про наслідки неявки і про обов'язок повідомити про причини неявки.

Для громадян, які самостійно прибули до територіального центру комплектування та соціальної підтримки та підлягають направленню на навчання (підготовку) у зв'язку з призовом на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, час явки до територіального центру комплектування та соціальної підтримки встановлюється протягом двох місяців з дня проходження військово-лікарської комісії.

ПІД ЧАС ВРУЧЕННЯ ПОВІСТКИ ПРЕДСТАВНИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ЦЕНТРУ КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ НА ВИМОГУ ГРОМАДЯНИНА, ЯКОМУ ВРУЧАЄТЬСЯ ПОВІСТКА, ЗОБОВ'ЯЗАНІ НАЗВАТИ СВОЇ ПРИЗВИЩА, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ, ПОСАДУ, А ТАКОЖ ПРЕД'ЯВИТИ СЛУЖБОВІ ПОСВІДЧЕННЯ.

НЕПРИБУТТЯ ПО ПОВІСТЦІ

Поважними причинами неприбуття громадянина у строк, визначений у повістці, які підтверджені документами відповідних уповноважених державних органів, установ та організацій (державної та комунальної форм власності) визнаються:

- ✓ перешкода стихійного характеру;
- ✓ хвороба громадянина;
- ✓ воєнні дії на відповідній території та їх наслідки або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у зазначені пункт і строк;
- ✓ смерть його близького родича (батьків, дружини (чоловіка), дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича його дружини (чоловіка).

У разі неприбуття громадянин зобов'язаний у найкоротший строк, але **не пізніше трьох діб** від визначених у повістці дати і часу прибуття до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, **повідомити про причини неявки шляхом безпосереднього звернення до зазначеного у повістці територіального центру комплектування та соціальної підтримки або будь-яким іншим способом із подальшим його прибуттям у строк, що не перевищує сім календарних днів.**

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ, ЗАХОДИ ВПЛИВУ

У разі невиконання під час мобілізації громадянином обов'язків щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації та вчинення ним адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, керівник територіального центру комплектування та соціальної підтримки звертається до органів та підрозділів, що входять до системи поліції, щодо здійснення адміністративного затримання та доставлення такого громадянина до територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

У разі отримання письмової відповіді про неможливість здійснити адміністративне затримання та доставлення громадянина до територіального центру комплектування та соціальної підтримки, його керівник протягом п'яти днів з дня отримання такої відповіді надсилає цьому громадянину в паперовій формі засобами поштового зв'язку рекомендованим листом з повідомленням про вручення на адресу його місцезнаходження, місця проживання чи перебування вимогу про виконання обов'язку (обов'язків) військовозобов'язаним, резервістом (далі – вимога).

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ - ВИМОГА:

ФОРМА ТА ЗМІСТ ВИМОГИ ВИЗНАЧАЮТЬСЯ МІНІСТЕРСТВОМ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ДНЕМ ВРУЧЕННЯ ВИМОГИ Є:

1. день вручення вимоги під розписку засобами поштового зв'язку;
2. день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати вимогу чи відмітки про неможливість вручення вимоги особі з інших причин за адресою місцезнаходження, місця проживання чи перебування особи, повідомленою цією особою територіальному центру комплектування та соціальної підтримки;
3. день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати вимогу чи відмітки про неможливість вручення вимоги особі з інших причин за адресою місцезнаходження, місця проживання чи перебування особи, що зареєстровані у встановленому законом порядку, якщо ця особа не повідомила територіальному центру комплектування та соціальної підтримки іншої адреси.

У разі, якщо громадянин добровільно протягом 10 календарних днів з дня вручення вимоги не виконав зазначеного у ній обов'язку (обов'язків), територіальний центр комплектування та соціальної підтримки звертається до суду в порядку, встановленому законом, з приводу тимчасового обмеження такого громадянина у праві керування транспортним засобом під час мобілізації – на строк до виконання або відкликання такої вимоги.

ВИМОГА ВВАЖАЄТЬСЯ ВИКОНАНОЮ У РАЗІ ВИКОНАННЯ ГРОМАДЯНИНОМ ОБОВ'ЯЗКУ (ОБОВ'ЯЗКІВ), ЗАЗНАЧЕНОГО У ВИМОЗІ.

У разі виконання вимоги, територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, керівник якого видав вимогу, не пізніше наступного робочого дня з дня їх виникнення видає громадянину та/або його представнику документ, який підтверджує виконання вимоги.

У разі виконання вимоги, та призову громадянина на військову службу під час мобілізації, територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, керівник якого видав вимогу, не пізніше наступного робочого дня з дня виникнення таких обставин надсилає органу державної виконавчої служби, на примусовому виконанні якого перебуває рішення суду про тимчасове обмеження такого громадянина у праві керування транспортним засобом під час мобілізації, повідомлення про виконання вимоги.

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ:

У разі невиконання громадянином України у строки, встановлені Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки про виконання обов'язку (обов'язків) військовозобов'язаним, резервістом, територіальний центр комплектування та соціальної підтримки звертається до суду із позовною заявою про застосування судом тимчасового обмеження такої особи у праві керування транспортним засобом під час мобілізації.

Позов подається до суду першої інстанції (місцевого загального суду) протягом 30 днів з дня виникнення підстав, що дають територіальному центру комплектування та соціальної підтримки право на пред'явлення позовних вимог відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», за загальними правилами підсудності.

Копія позову та копій доданих документів надсилається відповідачу до подання позовної заяви до суду.

Суд розглядає позов в письмовому провадженні протягом 30 днів з дня відкриття провадження у справі, а за ініціативою суду чи клопотанням сторони – з проведенням судового засідання. Неприбуття у судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду справи, не перешкоджає її розгляду.

СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

СУД ВІДМОВЛЯЄ У ЗАДОВОЛЕННІ ЗАЯВЛЕНИХ ПОЗИВАЧЕМ ВИМОГ У РАЗІ, ЯКЩО ПОЗИВАЧ НЕ ДОВЕДЕ ІСНУВАННЯ ОБСТАВИН ТА ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ», А САМЕ:

1. невиконання особою під час мобілізації обов'язків, передбачених Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», та вчинення нею адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 210-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення;
2. неможливість здійснити адміністративне затримання та доставлення такої особи до територіального центру комплектування та соціальної підтримки органами та підрозділами, що входять до системи поліції;
3. вручення такій особі вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки про виконання обов'язку (обов'язків) військовозобов'язаним, резервістом відповідно;
4. невиконання такою особою зазначеного у вимозі обов'язку (обов'язків).

СУД ТАКОЖ ВІДМОВЛЯЄ У ЗАДОВОЛЕННІ ВИМОГИ ЩОДО ТИМЧАСОВОГО ОБМЕЖЕННЯ ОСОБИ У ПРАВІ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ПІД ЧАС МОБІЛІЗАЦІЇ, ЯКЩО:

1. встановлення такого обмеження позбавляє особу основного законного джерела засобів для існування;
2. особа використовує транспортний засіб у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на її утриманні особи з інвалідністю I, II групи, визнаної в установленому порядку, або дитини з інвалідністю.

Суд закриває провадження у справі у разі виконання вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки про виконання обов'язку (обов'язків) військовозобов'язаним, резервістом або у разі її відкликання відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Тимчасові обмеження встановлюються на строк до виконання або відкликання вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки відповідно до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Рішення суду підлягають негайному виконанню в порядку, встановленому законом.

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ СУДУ

Апеляційні скарги на судові рішення можуть бути подані протягом 15 днів з дня їх проголошення. Учасник справи, особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та/або обов'язки, якій рішення суду не було вручено у день його проголошення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом 15 днів з дня вручення їй рішення суду.

ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЙНОЇ СКАРГИ НА РІШЕННЯ СУДУ У СПРАВАХ, ВИЗНАЧЕНИХ ЦІЄЮ СТАТТЕЮ, НЕ ПЕРЕШКОДЖАЄ ЙОГО ВИКОНАННЮ.

Суд апеляційної інстанції розглядає справу у 15-денний строк з дня відкриття апеляційного провадження.

Рішення суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного розгляду може бути оскаржено в касаційному порядку.

ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ СУДУ

Постанова про відкриття виконавчого провадження з примусового виконання рішення суду про тимчасове обмеження громадянина України у праві керування транспортним засобом під час мобілізації не пізніше наступного робочого дня з дня її винесення надсилається органам Національної поліції України для застосування до особи тимчасового обмеження у праві керування транспортним засобом під час мобілізації.

ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ ПІДЛЯГАЄ ЗАКІНЧЕННЮ У РАЗІ:

- ✓ виконання або відкликання вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки відповідно до Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", скасування рішення суду про тимчасове обмеження громадянина України у праві керування транспортним засобом під час мобілізації, якщо виконавче провадження розпочато за таким рішенням»

ПОСТАНОВА ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ НЕ ПІЗНІШЕ НАСТУПНОГО РОБОЧОГО ДНЯ З ДНЯ ЇЇ ВИНЕСЕННЯ НАДСИЛАЄТЬСЯ ОРГАНАМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДО ОСОБИ ТИМЧАСОВОГО ОБМЕЖЕННЯ У ПРАВІ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ПІД ЧАС МОБІЛІЗАЦІЇ.

СХЕМАТИЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ПІДСТАВ ЗАСТОСУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

ЧИННЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період - карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років

ПРОЕКТ ЗАКОНУ, ПРИЙНЯТОГО У 1 ЧИТАННІ

Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації (у тому числі відмову від проходження медичного огляду), на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період - карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (проект Закону, прийнятого в 1 читанні)

Адміністративне стягнення за вчинення в особливий період правопорушень, передбачених статтями 210, 210¹ цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох років з дня його вчинення або виявлення.

Протокол не складається у разі вчинення в особливий період адміністративних правопорушень, передбачених статтями 210, 210-1 цього Кодексу, розгляд яких віднесено до компетенції територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (крім правопорушень, вчинених військовозобов'язаними чи резервістами, які перебувають у запасі Служби безпеки України або Служби зовнішньої розвідки України), якщо особа не з'являється без поважних причин або без повідомлення причин не прибуття на виклик територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, будучи належним чином повідомленою про дату, час і місце виклику, та за наявності у територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки підтверджуючої інформації про отримання особою виклику.

ОСІБ, ЯКІ ПОРУШИЛИ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ОБОРОНУ, ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ, ПРАВИЛА ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ, МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ, ПІД ЧАС ДІЇ ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ МОЖЕ БУТИ ЗАТРИМАНО НА СТРОК ДО ТРЬОХ ГОДИН ДЛЯ СКЛАДЕННЯ ПРОТОКОЛУ, А В НЕОБХІДНИХ ВИПАДКАХ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ ТА/АБО З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН ПРАВОПОРУШЕННЯ - ДО ТРЬОХ ДІБ.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

ЧИННЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку - тягне за собою накладення штрафу від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, а також вчинення такого порушення в особливий період - тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ПРОЕКТ ЗАКОНУ, ПРИЙНЯТОГО У 1 ЧИТАННІ

Порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку - тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (8500,00 -17 000,00 грн.)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОБОРОНУ, ВІЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ, МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ

ЧИННЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію - тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, а також вчинення такого порушення в особливий період - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ПРОЕКТ ЗАКОНУ, ПРИЙНЯТОГО У 1 ЧИТАННІ

Порушення законодавства про оборону, військовий обов'язок і військову службу, мобілізаційну підготовку та мобілізацію - тягне за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від двох тисяч до п'яти тисяч **(34 000 – 85 000 тис. грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в умовах особливого періоду, - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від дев'яти тисяч до дванадцяти тисяч **(153 000 – 204 000 тис. грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

ОБОВ'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ НЕВИКОНАННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ ЗА КОРДОНОМ

НАЯВНЕ ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ:

!! ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК – ОБОВ'ЯЗКОВИЙ!

Військовий облік усіх призовників, військовозобов'язаних та резервістів ведеться за місцем їх проживання і відповідно до обсягу та деталізації поділяється на персонально-якісний, персонально-первинний та персональний (ч. 3 ст. 33 ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу»).

ПРИЗОВНИКИ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНІ ТА РЕЗЕРВІСТИ ПОВИННІ:

перебувати на військовому обліку: у разі вибуття за межі України на строк більше трьох місяців - за місцем консульського обліку в закордонних дипломатичних установах України (Правила військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів).

ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ЗА КОРДОНОМ

ЗАКОРДОННІ ДИПЛОМАТИЧНІ УСТАНОВИ УКРАЇНИ ЗГІДНО З ПОРЯДКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ ПРИЗОВНИКІВ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИХ ТА РЕЗЕРВІСТІВ:

- ✓ **інформують** громадян, які перебувають на тимчасовому консульському обліку та досягли призовного віку і не мають відстрочки або не звільнені від призову на строкову військову службу, про початок чергового призову громадян України на строкову військову службу;
 - сприяють поверненню військовозобов'язаних та резервістів в Україну в разі проведення мобілізації та у воєнний час (в особливий період);
- ✓ **повідомляють** у семиденний строк з дня взяття на консульський облік або зняття з нього про призовників, військовозобов'язаних та резервістів відповідним районним (міським) територіальним центрам комплектування та соціальної підтримки, органам СБУ, підрозділам Служби зовнішньої розвідки за місцем перебування їх на військовому обліку;
 - **ведуть військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які перебувають на тимчасовому консульському обліку, за списком.** Список зберігається в закордонній дипломатичній установі України протягом п'яти років.

КОНСУЛЬСЬКИЙ ОБЛІК

!! КОНСУЛЬСЬКИЙ ОБЛІК – НЕ ОBOB'ЯЗКОВИЙ!

Переваги консульського обліку:

- ✓ більше шансів на захист під час надзвичайно ситуації;
- ✓ право голосувати під час виборів на закордонних виборчих дільницях;
- ✓ перебувати в Україні до 2 місяців на рік зі своїм автомобілем, зареєстрованим у ЄС.

Консульські дії (послуги):

- ✓ паспортні дії;
- ✓ нотаріальні питання;
- ✓ довідки про підтвердження персональних даних;
- ✓ візи;
- ✓ народження /одруження, сімейний стан/ смерть /усиновлення;
- ✓ залишення на постійне місце проживання;
- ✓ голосування за кордоном.

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ:

Громадяни України, які були зняті з військового обліку у зв'язку із вибуттям за межі України на строк більше трьох місяців, зобов'язані протягом 30 днів з дати набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України, що визначає особливості ведення військового обліку громадян України, які постійно або тимчасово перебувають за кордоном, стати на військовий облік громадян України;

Громадяни України, які перебувають на військовому обліку, зобов'язані протягом 60 днів з дня набрання чинності цим Законом уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності електронної пошти) та інші персональні дані:

у разі перебування за кордоном – шляхом повідомлення на офіційну електронну адресу або на офіційний номер телефону, які зазначені на офіційному сайті територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем перебування на військовому обліку або через електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста (за наявності).

!! Особливості ведення військового обліку громадян України, які постійно або тимчасово перебувають за кордоном, визначаються Кабінетом Міністрів України – має бути розроблений протягом місяця з дня опублікування Закону.

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ:

Вчинення консульських дій у закордонних дипломатичних установах України в умовах воєнного стану за заявами громадян України чоловічої статі віком від 18 до 60 років, які не оновили персональні дані у строки, визначені цим Законом, здійснюється за умови одночасного їх оновлення.

Дійсність військово-облікових документів перевіряється консульською посадовою особою закордонної дипломатичної установи України у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України.

ПОЛОЖЕННЯ НЕ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ У РАЗІ:

- ✓ оформлення посвідчення особи на повернення в Україну;
- ✓ вчинення консульських дій щодо дітей громадянина України, другий з батьків яких є іноземцем або особою без громадянства;
- ✓ вчинення дій за заявами громадян України, які перебувають під арештом, затримані чи позбавлені волі за кордоном

В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ОФОРМЛЕННЯ ПАСПОРТА ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ТА ПАСПОРТА ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ ДЛЯ ВИЇЗДУ ЗА КОРДОН РОЗМІЩЕНИМ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ ВІДОКРЕМЛЕНИМ ПІДРОЗДІЛОМ (ФІЛІЄЮ, ПРЕДСТАВНИЦТВОМ) ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА, ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ, ГРОМАДЯНАМ УКРАЇНИ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ ВІКОМ ВІД 18 ДО 60 РОКІВ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА УМОВИ НАЯВНОСТІ У ВКАЗАНИХ ОСІБ ВІЙСЬКОВООБЛІКОВИХ ДОКУМЕНТІВ.

ПОВІСТКИ

!! НАРАЗІ КОНСУЛЬСЬКІ УСТАНОВИ НЕ НАДІЛЕНІ ПОВНОВАЖЕННЯМИ ВРУЧАТИ ПОВІСТКИ!

Водночас, у разі отримання розпоряджень районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, щодо оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів про їх виклик до районних (міських) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, **роботодавець зобов'язаний:**

✓ видати наказ (розпорядження) про оповіщення призовників, військовозобов'язаних та резервістів, довести його до відома таких осіб під особистий підпис у частині, що стосується їх прибуття до відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ПРИЗОВУ:

1. заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за підприємствами, установами і організаціями в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, і перебувають на спеціальному військовому обліку;
2. визнані в установленому порядку особами з інвалідністю або відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на термін **6–12 місяців** (з наступним проходженням військово-лікарської комісії);
3. жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, **крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці;**
4. жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, **якщо другий з батьків такої дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини в Книзі реєстрації народжень здійснений на підставі частини першої статті 135 Сімейного кодексу України;**
5. жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину з інвалідністю віком до 18 років;
6. жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я, але якій не встановлено інвалідність;
7. жінки та чоловіки, на утриманні яких перебуває повнолітня дитина, яка є особою з інвалідністю I чи II групи;
8. усиновлювачі, **на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами) або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування,** віком до 18 років, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, на утриманні яких перебуває дитина-сирота (діти-сироти) або дитина (діти), позбавлена (позбавлені) батьківського піклування, віком до 18 років;

НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ПРИЗОВУ:

9. зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю (батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), якщо вона сама потребує постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, померла (загинула), визнана зниклою безвісти або безвісно відсутньою, оголошена померлою, і батько чи мати дружини не має інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати за ними догляд), які за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я потребують постійного догляду;
10. опікун особи, визнаної судом недієздатною;
11. які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи;
12. які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленої внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопа ноги), одного з парних органів, або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів;
13. які мають одного із своїх батьків з інвалідністю I чи II групи або одного з батьків дружини (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи, за умови відсутності інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані їх утримувати (крім випадків, якщо такі особи самі є особами з інвалідністю, потребують постійного догляду, перебувають під арештом (крім домашнього арешту), відбувають покарання у вигляді обмеження чи позбавлення волі). У разі відсутності невійськовозобов'язаних осіб здійснювати догляд за особою з інвалідністю I чи II групи може лише одна особа з числа військовозобов'язаних за вибором такої особи з інвалідністю;
14. члени сім'ї другого ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи, зайняті постійним доглядом за нею (не більше одного та за умови відсутності членів сім'ї першого ступеня споріднення або якщо члени сім'ї першого ступеня споріднення самі потребують постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії чи лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я). У разі відсутності членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення норма цього пункту поширюється на членів сім'ї третього ступеня споріднення особи з інвалідністю I або II групи;
15. жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років і чоловіка (дружину), який (яка) проходить військову службу за одним із видів військової служби, визначених частиною шостою статті 2 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ПРИЗОВУ:

1. здобувачі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти і здобувають рівень освіти, що є вищим за раніше здобутий рівень освіти у послідовності, визначеній частиною другою статті 10 Закону України "Про освіту", а також докторанти та особи, зараховані на навчання до інтернатури;
2. наукові і науково-педагогічні працівники закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають науковий ступінь, і педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, закладів загальної середньої освіти, за умови що вони працюють відповідно у закладах вищої чи фахової передвищої освіти, наукових установах та організаціях, закладах професійної (професійно-технічної) чи загальної середньої освіти за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки;
3. жінки та чоловіки, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час проведення антитерористичної операції;
4. жінки та чоловіки, чиї близькі родичі (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати або рідний (повнорідний) брат чи сестра) загинули або пропали безвісти під час здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях, а також під час забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України під час дії воєнного стану;
5. члени сімей (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний) брат чи сестра) осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені під час Революції Гідності (листопад 2013 року – лютий 2014 року).

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

КАТЕРИНА БРОДСЬКА

Радник АО «ДЕГА Партнерз»,
кандидат юридичних наук,
адвокат

brodskaya@dega.ua
+38 (050) 6584386

